

Richtlijn / info voor pleegouders

Pleegzorg

Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

© NVO, BPSW en NIP

Inleiding

Niet elk kind¹ heeft het thuis even makkelijk. Sommige kinderen groeien bijvoorbeeld op met veel ruzie. Soms ook liggen de ouders² met zichzelf overhoop, of kunnen ze om een andere reden niet goed voor hun kind zorgen. Het is dan beter als hun kind – in elk geval voor een poosje – in een pleeggezin wordt opgevangen.

U vangt zelf ook een of meerdere pleegkinderen op. Rondom de plaatsing van een pleegkind in uw gezin heeft u waarschijnlijk al te maken gehad met diverse hulpverleners. Ook met hulpverleners van jeugdhulp of jeugdbescherming. Voor hen is er nu een richtlijn ontwikkeld. Hierin staat wat zij kunnen doen om de plaatsing van een kind in een pleeggezin zo goed mogelijk te laten verlopen.

In dit document vatten we de richtlijn kort samen. Het is handig als u van deze richtlijn op de hoogte bent. Zo weet u wat u van hulpverleners en de hulp rondom uw pleegkind kunt verwachten.

De ontwikkeling van uw pleegkind

Kinderen zijn nog jong en moeten nog veel leren. Als daar thuis niet genoeg gelegenheid voor is, kan pleegzorg een oplossing zijn. De hulpverlener houdt daarom de ontwikkeling van uw pleegkind goed in de gaten. Hij of zij³ wisselt hierover regelmatig van gedachten, met u, met de ouder(s) en met hulpverleners. Hij kijkt niet alleen naar de problemen die het kind misschien heeft, maar ook naar de dingen die goed gaan.

Mocht uw pleegkind specifieke problemen hebben, dan probeert de hulpverlener deze gericht aan te pakken. Hij zet hiervoor methoden in die bij andere kinderen vaak goed hebben geholpen.

Het zorgteam

Om de hulp rondom uw pleegkind zo goed mogelijk te laten verlopen, stelt de jeugdprofessional een zogeheten 'zorgteam' samen. U maakt hier deel van uit, net als de ouders, uw pleegkind (als dat oud genoeg is om het te begrijpen) en anderen die in de zorg voor het kind een rol (kunnen) spelen. Ook hulpverleners doen eraan mee.

In het zorgteam wordt alles besproken wat voor uw pleegkind van belang is. Bovendien maakt u met elkaar duidelijke afspraken. Over de doelen van de plaatsing, en over de rollen, taken en grenzen van iedereen die bij de zorg voor het kind is betrokken. Maar bijvoorbeeld ook over de bezoeksregeling en de rol die de ouders in het leven van hun kind kunnen vervullen. Besluiten worden altijd in overleg met u en de ouders genomen. U heeft beiden het recht om te weten welke beslissingen hulpverleners overwegen. Alle afspraken worden schriftelijk vastgelegd. Daarnaast maakt u samen met de andere leden van het zorgteam een planning. Zo komt niemand voor verrassingen te staan.

Regelmatig gaat de hulpverlener na hoe de samenwerking tussen u en de ouders verloopt. Heeft u een goed contact met elkaar? Moeten er dingen anders/beter? Zijn er problemen, dan kijkt de hulpverlener samen met u en ouders wat hij daaraan kan doen.

¹ Onder 'kinderen' worden ook 'jongeren' (van twaalf tot achttien jaar) verstaan. Waar 'kinderen' staat kan ook 'het kind' worden gelezen, en omgekeerd.

² Als in dit document over 'ouders' wordt gesproken, kunnen dit de biologische ouders zijn, maar ook de adoptie- of stiefouders. Waar 'ouders' staat kan ook 'een ouder' worden gelezen, en omgekeerd.

³ In de rest van dit document gebruiken we de mannelijke vorm. Waar 'hij' staat, kan ook 'zij' worden gelezen.

Zorg voor de pleegzorg

U wordt zorgvuldig voorbereid op de komst van een pleegkind in uw gezin. U krijgt ook begeleiding als een kind eenmaal bij u is ondergebracht. Natuurlijk kunt u aanlopen tegen problemen in de opvoeding. De hulpverlener doet zijn uiterste best om deze problemen samen met u en ouders op te lossen. Hij kan bijvoorbeeld aanvullende begeleiding geven of inzetten als hij het idee heeft dat u wel een steuntje in de rug kunt gebruiken. Dat is bijvoorbeeld het geval als uw pleegkind meer probleemgedrag begint te vertonen, of het niet (meer) botert tussen u en het kind. Op deze manier probeert de hulpverlener een overplaatsing van het kind te voorkomen. Overigens kunnen ook de ouders contact met de hulpverlener opnemen als ze het idee hebben dat het niet goed gaat met hun kind bij u thuis.

Hulpverleners letten ook goed op of een kind in het pleeggezin wel voldoende beschermd wordt. Heeft u bijvoorbeeld veel stress, dan kan een kind daaronder lijden. Ook zijn sommige kinderen extra kwetsbaar. Denk aan kinderen met een lichte verstandelijke beperking of kinderen die seksueel zijn misbruikt. Hulpverleners letten bij zulke kinderen extra goed op.

Maakt de hulpverlener zich zorgen over de veiligheid van het kind, dan deelt hij deze zorgen met het zorgteam. Samen stelt u vervolgens een veiligheidsplan op. Zo weet iedereen wat er moet gebeuren als het - om wat voor reden dan ook - niet goed gaat met het pleegkind bij u thuis.

Het opvoedingsbesluit

Of uw pleegkind over een poosje weer bij de eigen ouders kan gaan wonen, is in het begin vaak moeilijk te zeggen. Daarover moet een zogenaamd 'opvoedingsbesluit' worden genomen. Dit betekent dat wordt besloten waar het kind de komende jaren het beste kan opgroeien: bij de ouders thuis of permanent in een pleeggezin.

Wannéér precies zo'n opvoedingsbesluit wordt genomen, staat in het plan van aanpak. Zo'n plan wordt samen met de ouders, eventueel het kind, maar ook met u en de overige leden van het zorgteam opgesteld. Dat gebeurt binnen een maand na de plaatsing van het kind in uw gezin. Waar moeten de ouders aan werken, welke doelen moeten zij behalen voordat hun kind misschien weer thuis kan komen wonen? Dat komt allemaal in het plan van aanpak te staan. Ook wordt hierin vastgelegd wanneer het opvoedingsbesluit wordt genomen.

Omdat zo'n opvoedingsbesluit heel belangrijk is, kan het wel een half tot een heel jaar duren voordat het er is. In de tussentijd krijgen de ouders intensieve hulp aangeboden. Anders hebben zij niet de gelegenheid dingen thuis te veranderen die het mogelijk maken dat hun kind misschien weer bij hen kan komen wonen.

Wordt uiteindelijk toch besloten om het kind permanent in een pleeggezin onder te brengen, dan krijgen de ouders hulp om dit te verwerken. Samen met de hulpverlener kijken ze bovendien hoe ze hun rol als ouder kunnen blijven vervullen.

Tips voor pleegouders

Ook al zijn sommige ouders (tijdelijk) niet in staat voor hun kind te zorgen, ze blijven altijd de ouders. Het is belangrijk dat u hier rekening mee houdt. Dat betekent dat u samen met de ouders optrekt als het gaat om de opvoeding van uw pleegkind. U overlegt hierover, bespreekt de dingen die goed gaan en die minder goed gaan, en komt tot gezamenlijke afspraken. Hapert de samenwerking, of maakt u zich zorgen over uw pleegkind, trek dan aan de bel. Ga na welke hulpverlener waarvoor verantwoordelijk is, en aarzel niet om van de beschikbare hulp gebruik te maken.

Meer informatie?

Deze *Richtlijn Pleegzorg voor jeugdhulp en jeugdbescherming* is gebaseerd op literatuur en gesprekken met deskundigen, cliënten en pleegouders. De richtlijn kunt u nalezen op www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

© 2015 Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk, Nederlands Instituut van Psychologen, Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.

Het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP), de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO) en de Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW) zijn de opstellers van de richtlijnen voor jeugdhulp en jeugdbescherming. Vermelde beroepsverenigingen zijn intellectueel eigenaar van zowel de richtlijnen zelf als de schriftelijke onderbouwing ervan, de eventuele bijbehorende werkkaarten en de cliëntversies. De beroepsverenigingen geven toestemming voor het verveelvoudigen en opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand van de tekst van deze publicaties alsmede het openbaar maken ervan hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of enige andere manier, op voorwaarde dat de drie beroepsverenigingen worden vermeld als de opstellers van betreffende richtlijn en de eventuele overige gebruikte teksten. Richtlijnen worden regelmatig aangepast. We adviseren dringend altijd de website te raadplegen voor de meest actuele versies.

Het Nederlands Jeugdinstituut heeft deze richtlijn geschreven in opdracht van het NIP, de NVO en de BPSW. Dit project werd mogelijk gemaakt door financiering van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, vanuit het Programma Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming. Zie voor meer informatie de website www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

Gebruik als titel van deze richtlijn in referenties altijd: *'Richtlijn Pleegzorg voor jeugdhulp en jeugdbescherming'*.

3e herziene druk 2017

Auteurs

Mariska de Baat
Peter van den Bergh
Marjan de Lange

Met medewerking van de Cliëntentafel Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

Redactionele ondersteuning

Iris Dijkstra

Werkgroep

Hans Grietens (voorzitter)
Hans Auwerda
Dennis Fink
Vanessa Vos
Marielle Schmitz
Mariska de Baat
Peter van den Bergh
Marjan de Lange
Anneke van As

Nederlands Jeugdinstituut

Catharijnesingel 47
Postbus 19221
3501 DE Utrecht
030 230 63 44
www.nji.nl
info@nji.nl

